

El Nadal de la «intifada»

Enguany, només un centenar de pelegrins cristians s'han atrevit a seguir la «missa del gall» en el lloc on la tradició recorda que va nàixer Crist, a la ciutat de Betlem. Agafats entre fusells i pedres, han pogut comprovar com l'aldea natal de Jesús ha esdevingut un camp de batalla, un més en la no-declarada guerra per la independència de Palestina.

A. Mac Liman (Jerusalem)

La nit de Nadal d'enguany a Betlem serà recordada com una de les més tristes de l'era cristiana. L'especial situació que es viu de fa un any a la terra que va acollir el fundador del cristianisme ha provocat que la commemoració del naixement de Jesús a Betlem haja estat molt diferent a la d'anys anteriors. Enguany, només un centenar de pelegrins cristians, entre els quals es trobaven els membres d'una agrupació coral extremenya, van assistir dissabte a la nit a la tradicional missa del gall que se celebra a l'església construïda sobre el lloc on la tradició ha marcat que va nàixer el fill de Déu. En anys anteriors, més de vint mil pelegrins cristians es congregaven a la plaça del Mager, situada enfront de la basílica, per a seguir la cerimònia religiosa.

Betlem havia esdevingut un bon reclam turístic durant el mes de desembre, ja que cristians de tot Europa, entre els quals milers de l'estat espanyol, s'hi aplegaven per celebrar la «missa del gall» a Terra Santa.

Però el *Nadal de la Intifada* ha estat completament diferent. Enguany, els regidors de Betlem han decidit prescindir dels adornaments, les desfilades, la il·luminació especial. EL *Nadal de la Intifada* ha estat sobri, trist.

Els habitants de la ciutat no volien aportar una nota discordant al concert de protestes desencadenat fa ja dotze mesos pels palestins dels territoris ocupats. Després de la reunió d'Alger i del discurs d'Arafat davant l'Assemblea General de les Nacions Unides, els pobladors de Cisjordània i Gaza han presenciat un encrueliment de la violència que els dos bàndols fomenten i tracten de capitalitzar, cadascú a la seua manera.

«Els israelians pretenen castigar-nos per l'èxit d'Arafat», afirmen els notables palestins, tot reconeixent que re-

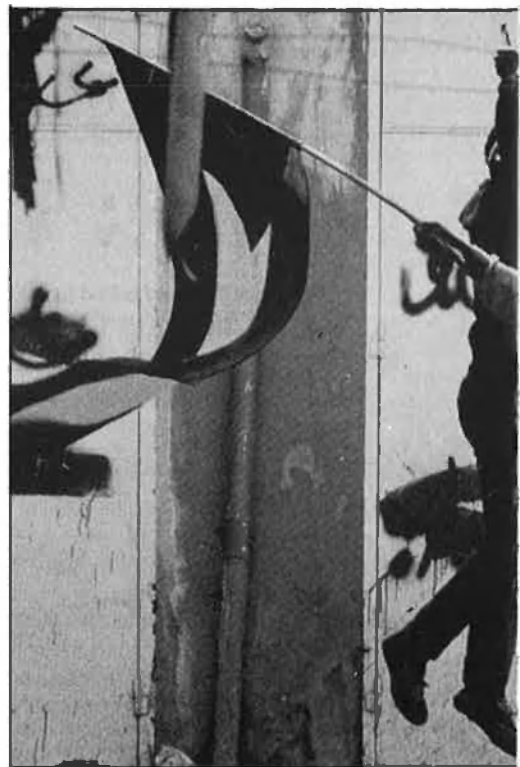
Des de l'inici de la «intifada» els 30.000 habitants de Betlem s'han vist obligats a pendre partit.

sulta summament difícil contenir els ànims dels *shabab* (joves) que es dediquen a apedregar els soldats jueus.

«L'OAP és incapaç de contenir les seues hosts», responen els polítics del Likud, entestats a convèncer mig món que la *guerra dels pastors*, iniciada el 9 de desembre de 1987, és, en definitiva, una simple «estratègia terrorista» adoptada per l'organització palestina.

De tota manera, uns dies abans de Nadal, l'escalada de la violència va arribar al punt àlgid i es registrà un nombre de morts i ferits superior a qualsevol altre període de l'alçament.

«És de suposar que la violència continue, acuradament alimentada pels destructors de l'arranjament pacífic», confessava recentment un polític palestí comentant els dramàtics esdeveniments

que seguiren l'inici del diàleg entre Washington i l'OAP. Per aquest Nadal, en efecte, ha planat la idea de la «matança col·lectiva», vaticinada des del començament de la *intifada* pels ideòlegs de l'alçament.

«Els cristians de Palestina han estat massa ocupats amb l'alçament per a celebrar alegrement el naixement de Jesús. A més, la gent estima que fóra poc convenient pensar en els festejos mentre els nostres germans armenis porten el dol de les seues desenes de milers morts», afirma el tinent d'alcalde Hanna Hassan, que s'encarregà personalment dels preparatius nadalencs.

A diferència d'altres anys en què la missa se celebrava en presència dels cònsols dels quatre països que ostenten la custòdia de Terra Santa, l'alcal-

de de Betlem, Elias Freij, va cancel·lar tots els festejos religiosos i festius, com també la recepció oficial al cos diplomàtic i els representants del govern israelià.

Des de l'inici de la *intifada* els 30.000 habitants de Betlem s'han vist obligats a prendre partit. La pacífica comunitat d'antany està dividida en diversos bàndols: cristians i musulmans, moderats i extremistes. Al començament, els *shabab* es dedicaren a molestar els comerciants, imposant-los l'anomenat «horari de l'OAP», és a dir, unes normes molt estrictes per a l'obertura i el tancament dels negocis.

Al seu torn, l'exèrcit israelià intervingué per *normalitzar* la situació, obligant pràcticament els comerciants —majorment cristians— a solidaritzar-se amb els «comitès populars» que dirigien la protesta. L'«horari de l'OAP» acabà imposant-se, malgrat les pressions exercides per l'administració civil israeliana i les més o menys velades amenaces del Ministeri de Turisme, que insistí a apartar Betlem de l'òrbita de la *intifada*.

«No tinc altre remei que obrir de nou a dotze. Els negocis queden reduïts a uns ingressos risibles. Aquesta setmana, per exemple, vaig arribar a tenir en caixa vora... cinquanta dòlars», afirma l'amo de tres tendes d'articles de regal situades prop de l'església de la Nativitat.

«La gent s'ha anat empobrint progressivament. Hi ha qui té ganes d'anar-se'n, d'emigrar. Betlem ha estat el planter de l'emigració palestina.

A finals del segle passat, els meus conciutadans marxaren a Amèrica Llatina. Hi ha colònies de palestins de Betlem a Mèxic i Costa Rica, a Brasil, Bolívia i Argentina». A finals de la segona guerra mundial, el 58 per cent dels habitants parlaven espanyol. Avui, els seus fills o els seus néts tornen a somniar amb el Nou Món. Però ja no es pot viatjar sense diners; les normes d'immigració han canviat. «Quan s'és pobre, no es viatja», confessava l'alcalde de Betlem, Elias Frej, en una conversa amb aquest corresponent.

¿Pobres els habitants de Betlem? La veritat és que la *intifada* ha produït canvis importants en l'estil de vida dels palestins. La gent gasta menys, es diverteix menys, té menys oportunitats de lluir vestit nou. La societat palestina ha abandonat l'eufòria del consumisme, s'ha atrinxerat en l'univers de la resistència passiva, de la protesta directa. A la pressió inicial es va sumar —al llarg dels mesos— un altre factor: el moviment de resistència islàmica, que pretén llevar les prerrogatives dels cristians i fer-se amb les seues terres. «L'HAMAS (Moviment islàmic) és un invent dels israelians», afirma rotundament un dels notables de Betlem. «És que ací, musulmans i cristians hem viscut sempre junts, sense conflictes racials ni religiosos».

En el *Nadal de la intifada*, Betlem ha ofert la imatge d'una ciutat assetjada. Agafats entre fusells i pedres, els pelegrins han comprès que l'aldea natal de Jesús s'ha convertit en un camp de batalla, un més, en la no declarada guerra per a la independència de Palestina. □

AL TALL

XAVIER «EL COIXO»

Ja a la venda

EN DISC I CASSETTE

Subscriu-te per telèfon

357 28 56

Una publicació mensual per a tots els xiquets i les xiquetes valencians. Ara, també als quioscs.

Apartat de Correus 11007
46080 VALÈNCIA

CAMACUC

